

Utbildningsinspektion i Akallaskolan, grundskola årskurs 6–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Akallaskolan	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	5
Bedömning av förutsättningarna	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Akallaskolan den 25 och 26 oktober 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästa inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Stockholms kommun och Akallaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Akallaskolan intervjuades elever, lärare, elevvårdspersonal, skolledning samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Akallaskolan

Akallaskolan	Antal elever
Grundskola	340

Akallaskolan omfattar årskurs 6–9 och är belägen i Akalla centrum. En ungdomsgård finns integrerad i skolan. Skolan har en så kallad förberedelseklass och tre särskilda undervisningsgrupper. I skolans lokaler finns också en samverkansklass från S:t Örjans rektorsområde. Denna klass omfattas inte av inspektionen. Drygt 70 procent av eleverna har utländsk bakgrund. Akallaskolan ingår i Kista stadsdel.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Akallaskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att Akallaskolan huvudsakligen bedriver en verksamhet i linje med de nationella målen. Elevernas kunskapsresultat kan dock förbättras och skolans värdegrundarbete förstärkas för att uppnå en förbättrad studiemiljö för eleverna. Akallaskolan har ett väl utvecklat arbete med att identifiera stödbehov och ge stöd till de elever som behöver det. Skolan har utbildad pedagogisk personal och skolledningen är förtrogen med verksamheten och driver ett långsiktigt pedagogiskt utvecklingsarbete.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp tas inte i enlighet med författningarnas krav (5 kap. 5 §, 8 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Elevens val i årskurs 9 ges inte i enlighet med författningarna (2 kap. 19-20 §§ grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med författningarna (2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen).
- Utbildningen är inte avgiftsfri (4 kap. 4 § skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör tydliggöra att de så kallade kravnivåerna inte helt ersätter kursplanernas mål vid bedömning och betygssättning.
- Skolan bör fortsätta sitt arbete med att förbättra elevernas kunskapsresultat, analysera orsaken till skillnaden mellan pojkars och flickors resultat samt förbättra sin uppföljning av elevernas resultat i de årskurser där betyg inte sätts.

- Skolan bör fortsätta sitt arbete med att motverka trakasserier och annan kränkande behandling och därvid försäkra sig om att ingen elev utsätts för kränkning.
- Skolan bör förbättra sitt arbete med normer och värden för att uppnå en större efterlevnad av gemensamma regler, en ökad arbetsro under lektionstid och en i övrigt förbättrad inlärningssituation för eleverna.
- Skolan bör förbättra sitt arbete med att ge eleverna inflytande över det egna lärandet.
- Skolan bör förbättra sitt arbete med den individuella utvecklingsplanen så att den blir ett levande dokument för eleverna.
- De felaktigheter som konstaterats i hanteringen av betygskatalogen måste rättas till och rutiner skapas så att de upprättas på ett korrekt och rättssäkert sätt.
- Skolan bör förbättra sitt arbete med elevens val i årskurs 6–8.
- Skolledningens och personalens kännedom om gällande föreskrifter bör förbättras.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Kunskaper

Verksamheten i grundskolan skall enligt läroplanen vara aktivt inriktad på att nå målen i de nationella styrdokumentet. Det förutsätter att såväl elever som personal har god kännedom om vilka mål och riktlinjer som gäller. Lärarna vid Akallaskolan arbetar med lokalt konkretiserade mål/kravnivåer för ämnet och för de olika arbetsområdena. Inför varje område presenteras mål/kravnivåer för de olika betygen. I vissa ämnen sitter mål/kravnivåer uppsatta på väggen och lärarna går igenom dem en gång per termin. De elever som inspektörerna samtalat med är väl medvetna om vilka mål som gäller för dem. Inspektörerna bedömer att eleverna har kännedom om de mål som gäller för utbildningen.

För varje ämne finns en nationell kursplan. Där anges dels mål att sträva mot vilka anger inriktningen på skolans arbete, dels mål som skolan ansvarar för att eleverna uppnår efter det femte och det nionde skolåret. Förutom uppföljning av elevernas läsutveckling gör Akallaskolan ingen övergripande uppföljning av kunskapsresultaten i årskurs 6 och 7. Lärarna följer upp de enskilda eleverna och resultaten diskuteras bland annat på klasskonferenser. Rektorn anser att hon därmed har en god överblick över resultaten särskilt i basämnena men uppger att någon för skolan övergripande sammanställning och analys av resultaten inte görs i årskurser där betyg inte sätts.

Akallaskolan redovisar för 2006 en måluppfyllelse för årskurs 9 jämförbar med riket i övrigt men lägre än för Stockholms kommun som helhet. Enligt Skolverkets beräkningsmodell SALSA¹ ligger skolans resultat något över det förväntade. Skolans resultat har förbättrats under de tre senaste åren. Därmed ligger resultatet i nivå med riket i övrigt när det gäller såväl genomsnittligt meritvärde som andel elever med behörighet till nationella program medan andelen elever med fullständigt slutbetyg ligger cirka 7 procentenheter under resultatet för riket.

Tabell. Sammanställning av resultat för år 9 i Akallaskolan jämfört med samtliga skolor i Stockholms kommun samt riket år 2004, 2005 och 2006 enligt Skolverkets uppföljningsstatistik.

	Akallaskolan			Stockholms kommun			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Meritvärde²	195	202	206,3	221,0	221,3	221,9	206,9	206,3	206,8
- Flickor	198	216	224,1	230,5	230,7	230,5	218,1	217,3	218,3
- Pojkar	192	187	193,4	211,8	212,3	213,3	196,8	195,8	195,7
Andel (%) med fullständigt slutbetyg	59,6	65,3	69,1	75,6	75,7	75,1	75,9	75,5	76,0
- Flickor	56,8	78,4	-	78,3	78,8	77,2	79,3	78,8	79,4
- Pojkar	61,5	52,6	-	72,9	72,7	73,0	72,6	72,3	72,6
Andel (%) behöriga till gymnasieskolans nationella program	82,6	88	90,1	89,8	89,2	90,0	89,6	89,2	89,5
- Flickor	79,5	91,9	-	90,0	90,1	90,3	91,1	90,7	90,7
- Pojkar	84,6	84,2	-	89,5	88,4	89,7	88,2	87,7	88,3

Rektorn uppger att skolan tydligt fokuserar på kunskapsuppdraget genom att betona mål och betygskriterier och därmed öka elevernas medvetenhet om betydelsen av goda kunskaper. Detta styrks också genom de förbättrade resultaten under de senaste åren. Statistik visar emellertid att det finns skillnader mellan pojkars och flickors resultat. Någon analys av orsaken bakom detta har inte gjorts vid skolan. Inspektörerna bedömer att skolan bör fortsätta sitt arbete med att förbättra elevernas kunskapsresultat, särskilt när det gäller andelen elever som får fullständigt slutbetyg.

¹ Skolverkets SALSA-värden för grundskolan anger det förväntade resultatet för en skola eller en kommun. De är beräknade med utgångspunkt i vissa bakgrundsfaktorer som hänförs till de enskilda elevernas förutsättningar såsom bland annat socioekonomisk bakgrund.

² Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (G=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet för varje enskild elev är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått betyg i minst ett ämne.

Vidare bör skolan förbättra sin uppföljning av elevernas resultat i de årskurser där betyg inte sätts. Skolan bör också analysera orsaken till skillnaden mellan pojkars och flickors resultat.

Normer och värden

I läroplanen anges att skolan skall medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar och aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper. Akallaskolan gör varje år en uppföljning av hur eleverna trivs på skolan och hur de ser på den utbildning de får. Enkäten visar att de flesta eleverna trivs och känner sig trygga på Akallaskolan, vilket också bekräftas av de elever som inspektörerna mött. Några av eleverna berättar emellertid att det också finns elever som inte är trygga och som utsätts för olika former av kränkande behandling. Inspektörerna bedömer att skolan ytterligare bör försäkra sig om att ingen elev utsätts för kränkning.

De elever som inspektörerna samtalat med känner till de regler som finns på skolan men de berättar också att dessa regler inte respekteras av alla elever. Inspektörerna kan också genom egna iakttagelser notera detta. Det gäller framför allt elever som inte kommer i tid till lektionerna samt bristande arbetsro i klassrummen. Samtliga intervjuade grupper bekräftar också inspektörernas bild av att det råder stor variation mellan klasser när det gäller arbetsro och lust att lära. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sitt arbete med normer och värden för att uppnå en större efterlevnad av gemensamma regler, ökad arbetsro samt en i övrigt förbättrad inlärningssituation för eleverna. Se vidare avsnitten "Arbetsmiljö och delaktighet" samt "Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen".

Skolverket vill i detta sammanhang uppmärksamma skolan på att det från och med den 1 juli 2006 införts förändringar i skolformsförordningarna när det gäller ordningsregler i skolan. Rektorn har ansvar för att det finns ordningsregler för varje skola och att ordningsreglerna utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Det är viktigt att alla känner sig involverade i arbetet med att utforma dessa ordningsregler, så att alla kan känna sig solidariska med de överenskommelser som görs.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt läroplanen skall läraren se till att alla elever får ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Enligt rektorn tillhör det skolans policy att genom tydliga mål och kriterier aktivt bidra till elevernas möjlighet att utöva inflytande över sitt eget lärande.

Skolledningen driver på diskussionen om detta bland lärarna och anser att kontrollen över det egna lärandet är den viktigaste faktorn för elevernas inflytande. Skolledningen tycker sig också se tydliga inslag av elevinflytande i de högre årskurserna, främst årskurs 8 och 9. De elever som inspektörerna samtalat med anser emellertid att de har relativt små möjligheter att påverka arbetssätt och arbetsformer under lektionerna. De upplever också att nya arbetsområden som startas ofta är färdigplanerade i förväg och att utrymmet för elevinflytande därför är relativt litet. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sitt arbete med att ge eleverna inflytande över det egna lärandet.

Akallaskolan har som verksamhetsidé begreppen ”Kunskap, trygghet, respekt, trivsel, lust”. För att förverkliga denna idé arbetar skolan bland annat med små undervisningsgrupper, hemklassrum, handledare, trygghetsgrupp och kamratstödjare (Friends). För att komma tillrätta med bristande arbetsro på lektionerna har skolan enligt rektorn satt in olika åtgärder, bland annat utbildning i ”ledarskap i klassrummet”. Rektorn anser att detta har börjat ge resultat, något som bekräftas av de föräldrar som inspektörerna samtalat med. Några av de elever som inspektörerna samtalat med upplever emellertid inte någon större förändring. Inspektörerna vill betona vikten av att skolan aktivt fortsätter det påbörjade värdegrundsarbetet. Se vidare kommentarer under avsnitten ”Normer och värden” och ”Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen”.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Kommunen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall följas upp varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta de åtgärder som kan krävas för att förhindra fortsatta trakasserier och annan kränkande behandling. Efter 15 oktober 2006 skall barn och elever medverka vid framtagandet av likabehandlingsplanen. Vid inspektionstillfället fanns en likabehandlingsplan vid Akallaskolan. Planen beskriver främst skolans arbete med mobbning och kränkande behandling. Någon analys av orsaker till och förekomsten av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling vid skolan finns inte, inte heller några åtgärder som skall vidtas vid eventuell upptäckt av dessa företeelser. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan måste åtgärdas så att den uppfyller förordningens krav.

Under rubriken ”Arbetsmiljö och delaktighet” har inspektörerna dessutom granskat elevernas möjlighet att ta ansvar för verksamheten i stort, arbetet med demokratifrågor, livsfrågor och etiska frågor och formerna för samverkan med elevernas vårdnadshavare. Inspektörerna har bedömt att dessa områden är av god kvalitet utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Arbetet vid Akallaskolan är organiserat årskursvis och de olika arbetslagen leds av varsin arbetslagsledare. En speciallärare finns direkt kopplad till varje arbetslag och årskurs. Arbetsformer och arbetssätt varierar mellan olika ämnen och lektioner. Inom vissa ämnen har undervisningen lagts samtidigt för två eller flera klasser för att arbetet skall kunna ske med flexibla grupperingar och med möjlighet att effektivt utnyttja specialpedagog eller resurslärare. Inspektörernas intryck från lektionsbesök är att undervisningen ofta är lärarstyrd och enhetlig i den meningen att eleverna arbetar med likartade materiel och uppgifter. En annan iakttagelse från inspektionsbesöket är att mycket av kommunikationen i klassrummen sker mellan läraren och pojkarna i klassen medan flickorna ofta inte deltar i diskussionerna. Samtal med elever bekräftar också att detta mönster förekommer i vissa klasser, dock inte i alla. Inspektionen visar också att det ofta tar lång tid innan lektionerna kan starta och full koncentration uppnås, detta främst genom att elever kommer för sent eller på grund av bristande uppmärksamhet i övrigt. Den bristande arbetsron har kommenterats under tidigare avsnitt. Inspektörerna bedömer att skolan bör göra ytterligare insatser för att förbättra elevernas inlärningsituation.

Under rubriken ”Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen” har inspektörerna dessutom granskat skolans mål och planering, skolans timplan och undervisningens saklighet och allsidighet. Inspektörerna bedömer att skolans verksamhet i dessa avseende är av god kvalitet utan att ge ytterligare kommentarer i denna rapport.

Individanpassning och stöd

Enligt läroplanen skall undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver. Varje elev vid Akallaskolan har en handledare som ansvarar för att följa upp elevens utveckling i ett helhetsperspektiv i samverkan med elev, undervisande lärare och vårdnadshavare. Tillsammans med specialpedagog följer handledarna upp, kartlägger och utarbetar eventuellt åtgärdsprogram för de elever som behöver särskilt stöd. Varje vecka möts handledare och ansvarig elevvårdssamordnare (specialpedagog, kurator, skolsköterska eller studie- och yrkesvägledare) i en ”liten klasskonferens” för kontinuerlig uppföljning och planering av insatser. Elevvårdssamordnaren är kontaktlänken till rektorn som har det övergripande ansvaret för elevvårdsarbetet. De flesta stödinsatser ges inom ramen för klassen antingen av undervisande lärare eller av specialpedagog/resurslärare. Inspektörerna bedömer att Akallaskolan har mycket goda rutiner för att upptäcka stödbehov och ge särskilt stöd till de elever som behöver det.

Vid skolan finns fyra olika särskilda undervisningsgrupper. Två av grupperna gäller elever med stödbehov för något som skolan benämner långsam inlärningsgrupp. Grupperna har tidigare funnits för elever från hela stadsdelen men är nu till enbart för skolans egna elever. De flesta eleverna har emellertid enligt rektorn placerats i grupperna av stadsdelens resurscentrum och fortsätter oftast där under hela sin tid på skolan. Rektorn uppger att de har sin faktiska och enda klassplacering i dessa små klasser. Enligt grundskoleförordningen skall elever i behov av särskilt stöd i första hand ges detta stöd inom klassens ram. Om det finns särskilda skäl får sådant stöd i stället ges i en särskild undervisningsgrupp. En sådan placering skall kontinuerligt omprövas. Rektorn uppger att omprövning sker kontinuerligt och att flera elever också gått över i vanlig klass.

Några elever har också vissa ämnen förlagda till andra klasser. Inspektörerna kunde dock vid besök i verksamheten konstatera att dessa små klasser arbetade relativt åtskilt från övriga klasser. Exempel gavs också på att enskilda elever i de små klasserna fick arbeta enskilt utanför gruppen trots att de uppenbart hade stort behov av lärarstöd. Inspektörerna bedömer att skolan ytterligare kan analysera sitt sätt att arbeta med särskilda undervisningsgrupper och överväga om särskilt stöd kan ges inom ordinarie klassorganisation.

För elever i förberedelseklassen, vilken enligt författningarna är att betrakta som en särskild undervisningsgrupp, finns inte formella beslut om placering. Detta är inte i överensstämmelse med författningarnas krav och måste åtgärdas. För samtliga övriga elever som är placerade i dessa grupper finns beslut som rektorn har fattat enligt gällande delegationsordning. I inget av besluten finns dock överklagandehänvisning, vilket inte är i enlighet med författningarnas krav och därför måste åtgärdas.

Under rubriken ”Individanpassning och stöd” har inspektörerna dessutom granskat arbetet med individuella utvecklingsplaner, individanpassning, åtgärdsprogram och studiehandledning på modersmålet. Inspektörerna bedömer att arbetet inom dessa områden är av god kvalitet utan att ytterligare kommentera det i denna rapport.

Utvärdering, bedömning och betygssättning

Akallaskolan arbetar med utgångspunkt i de kravnivåer som tagits fram inom stadsdelen som konkretiseringar av kursplanernas uppnåendemål. Skolchefen i stadsdelsförvaltningen uppger att dessa kravnivåer utgör exempel på nationella uppnåendemål som konkretiserats på lokal nivå och att kravnivåerna inte skall ses som heltäckande i förhållande till kursplanernas alla mål. Inspektionen visar emellertid att det finns lärare som uppfattar att kravnivåerna helt stämmer överens med de nationella kursplanerna. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att det finns avvikelser genom att några moment inom vissa ämnen utelämnats och att skolan därmed riskerar att inte fullt ut bedöma elevernas kunskaper i förhållande till de nationella målen. Detta bör förbättras.

Vid Akallaskolan används bland annat nationella prov som en del av det underlag som används för bedömning av elevernas resultat. Detta ger tillsammans med diskussioner inom skolan och med lärare från andra skolor i stadsdelen enligt lärarna en god grund för likvärdig bedömning och betygssättning. Vid utvecklingssamtalet följs de enskilda elevernas utveckling och resultat upp och en individuell utvecklingsplan (IUP) utformas. Elever och föräldrar som inspektörerna samtalat med uppger att de därigenom får god information. Inspektörerna bedömer skolans arbete med utvärdering, bedömning och betygssättning som tillfredsställande.

I de betygskataloger inspektörerna tagit del av har inte ändringar daterats eller signerats. Inspektörerna bedömer att de felaktigheter som konstaterats i hanteringen av betygskatalogerna måste rättas till och rutiner skapas så att de upprättas på ett korrekt och rättssäkert sätt. I övrigt har inspektörerna bedömt att skolans arbete inom dessa områden är av god kvalitet utan att ge vidare kommentarer i denna rapport.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Akallaskolan har en kvalitetsredovisning som tagits fram av skolledningen och diskuterats med personal och i skolans elevråd och föräldraråd. Kvalitetsredovisningen innehåller en genomgång och analys av de resultat man uppnått och förbättringsområden anges för kommande år. Den utgör också grund för skolans verksamhetsplan/arbetsplan som är styrande för arbetet under året. Inspektörerna bedömer att Akallaskolan har ett fungerande kvalitetsarbete och att skolans kvalitetsredovisning uppfyller förordningens krav.

Ledning och intern kommunikation

Den som är rektor skall enligt författningarna ha pedagogisk insikt, förvärvat genom utbildning och erfarenhet. Rektorn skall särskilt verka för att utbildningen utvecklas. För att utöva sitt ledarskap skall rektorn enligt skollagen hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Vid Akallaskolan finns en rektor och en biträdande rektor. De utgör tillsammans med arbetslagsledarna skolans ledningsgrupp. Rektorn och den biträdande rektorn arbetar som ett team där rektorn har det övergripande ansvaret och den biträdande rektorn ansvarar för det operativa, dagliga arbetet. Rektorn uppger att hon har god kännedom om verksamheten och med små steg medvetet driver den pedagogiska utvecklingen tillsammans med den biträdande rektorn. Detta bekräftas också av de lärare som inspektörerna samtalat med. De uppger att rektorn har mycket god kunskap om eleverna och leder det pedagogiska arbetet på skolan bland annat genom sina medarbetarsamtal. Inspektionen visar också att skolledningen har en långsiktig strategi för det pedagogiska utvecklingsarbete som de bedriver. Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med verksamheten och utövar ett medvetet pedagogiskt ledarskap.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Enligt grundskoleförordningen skall skolan anordna elevens val med syfte att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna skall erbjudas ett allsidigt urval av ämnen. Vid Akallaskolan erbjuds fyra olika valmöjligheter inom ramen för elevens val: Data/Media, Idrott/Bollsport, Musik och Drama. Eleverna väljer ett av dessa områden för en period på tre år (årskurs 6–8). Viss möjlighet finns att byta område under perioden. Den modell som Akallaskolan valt att arbeta efter innebär att eleverna i årskurs 6–8 enbart har begränsade möjligheter att under sin tid på skolan välja att bredda eller fördjupa sig inom ett eller flera ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra sitt arbete med elevens val i årskurs 6–8. I årskurs 9 har eleverna s.k. ”randig tid”. Tiden, som tas från elevens val, används dels för gemensamma

aktiviteter som skolan planerar in, dels som stöd för att läsa ikapp inom ämnen där man av olika anledningar kommit efter. Därmed finns inte någon möjlighet för eleverna att bredda eller fördjupa sig inom ämnen man är intresserad av. Inspektörerna bedömer att elevens val i årskurs 9 inte erbjuds i enlighet med författningarnas krav. Detta måste åtgärdas

Cirka 65 procent av eleverna vid Akallaskolan har utländsk bakgrund. Merparten av dessa skall enligt skolans bedömning ha svenska som andraspråk. Skolans policy är att denna undervisning ges inom klassens ram tillsammans med undervisningen i svenska. Rektorns inställning är att de båda ämnena svenska och svenska som andraspråk har samma dignitet. Hon menar att lärarna skall förhålla sig till två olika kursplaner och bedöma om eleverna skall läsa svenska eller svenska som andraspråk. Det är sedan lärarens uppgift att informera eleverna. Enligt rektorn är eleverna inte alltid medvetna om vilket ämne de studerar. De elever inspektörerna mötte var heller inte alltid på det klara med vilket av de båda ämnena de studerade. Inspektionen visar också att det bland lärarna finns olika uppfattningar om hur skolans policy skall tillämpas. Syftet med svenska som andraspråk, som är ett eget ämne med egen kursplan och egna betygsriterier, är enligt skolförfattningarna att eleverna skall uppnå en funktionell behärskning av det svenska språket i nivå med elever som har svenska som modersmål. Inspektörerna bedömer att svenska som andraspråk inte anordnas i enlighet med författningarnas krav, vilket måste åtgärdas.

Enligt skollagen skall utbildningen i grundskolan vara avgiftsfri för eleverna. För de elever vid Akallaskolan som går idrottsprofil tar skolan en avgift för deltagande i upp till fem idrottsaktiviteter per termin inom ramen för utbildningen. Kostnaden är maximalt 50 kr/aktivitet. Rektorn uppger att den totala kostnaden aldrig är högre än 200 kr/termin. Detta är inte i enlighet med författningens krav och måste åtgärdas.

Personal

Enligt grundskoleförordningen skall skolans lärare ha en utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Vid Akallaskolan har nästan samtliga lärare pedagogisk högskoleutbildning för de åldersgrupper de arbetar med. Ett fåtal lärare saknar utbildning i något av de ämnen de undervisar i. Skolan har en kompetensutvecklingsplan som sträcker sig över åren 2004–2006. Denna plan innehåller bland annat satsningar inom områdena barn i behov av särskilt stöd, gruppprocesser/konflikthantering, mål- och resultatstyrning, matematik och språkutvecklande arbetssätt. I samband med medarbetarsamtalen upprättas en plan för varje medarbetares individuella kompetensutveckling. Vid inspektionstillfället skulle arbetet med en ny treårsplan påbörjas. Inspektörerna bedömer att Akallaskolan har personal som har pedagogisk högskoleutbildning för den undervisning de huvudsakligen bedriver och att de får kompetensutveckling utifrån skolans behov.

Vid inspektionen har framkommit att viss verksamhet inte sker i enlighet med gällande författningar. Bland annat har skolläddning och lärare inte uppmärksammat de avvikelser som finns mellan de nationella kursplanerna och de kravnivåer man arbetar efter. Enligt läroplanen skall läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling och rektorn har å sin sida det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

För att detta skall vara möjligt behöver all personal, liksom skolans ledning, ha god kännedom om de föreskrifter som gäller för verksamheten. Inspektörerna bedömer att skolledningens och personalens kännedom om gällande föreskrifter bör förbättras.

Materiella förutsättningar

Under rubriken ”Materiella resurser” har inspektörerna granskat tillgång till läromedel, användning av datorer, lokaler och skolbibliotek. Inspektörerna har bedömt att dessa resurser ger förutsättningar för en ändamålsenlig undervisning utan att lämna ytterligare kommentarer i denna rapport.

Stockholm	Ort
2007-06-20	Stockholm

Bertil Karlhager
Anna Färm-Rydin